



HRVATSKI SABOR

ZASTUPNICI U HRVATSKOM SABORU

U Zagrebu, 12. listopada 2012.

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

| | | | |
|-------------------------|------------|-------|--|
| Primijeno: | 12-10-2012 | | |
| Klasifikacijska oznaka: | Org. jed. | | |
| | 65 | | |
| Urudžbeni broj: | Pril. | Vrij. | |
| | 2 | - | |

PREDSJEDNIKU HRVATSKOG SABORA

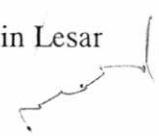
Predmet: *Prijedlog Odluke o pristupanju promjenama Ustava Republike Hrvatske, s prijedlogom Nacrta promjene Ustava Republike Hrvatske*

Temeljem čl. 142. Ustava Republike Hrvatske, zastupnici u Hrvatskom saboru podnose Prijedlog odluke o pristupanju promjenama Ustava Republike Hrvatske, s prijedlogom Nacrta promjene Ustava Republike Hrvatske.

Za svoje predstavnike koji će, vezano uz predmetni prijedlog, sudjelovati u radu Hrvatskog sabora i njegovih radnih tijela, odredili smo zastupnike Dragutina Lesara, Nikolu Vuljanića, Branka Vukšića, Nansi Tireli, Mladena Novaka i Zlatka Tušaka.

U ime predlagatelja:

Dragutin Lesar



1. Razlozi za pristupanje promjenama Ustava Republike Hrvatske i osnovna pitanja koja se uređuju predloženim promjenama

U zadnjih dvanaest godina u Hrvatskoj, otkad je 2000. godine u Ustav Republike Hrvatske unešena promjena kojom Hrvatski sabor raspisuje referendum ako to zatraži deset posto od ukupnog broja birača, nije održan niti jedan referendum koji bi potjecao od strane građanske inicijative, te je očito da se radi o velikom demokratskom deficitu. Prema ocjeni Međunarodnog instituta za referendum, Hrvatska je pozicionirana u kategoriju bojažljivih država, među one države koje imaju riješenu pravnu regulativu referenduma, ali se vrlo rijetko odlučuju svoje građane upitati o bitnim temama za funkcioniranje društva.

Postojeće zakonodavstvo koje uređuje prikupljanje potpisa i raspisivanje referenduma sasvim sigurno ne ide na ruku poticanju neposredne demokracije. Ustavna odredba kojom je za raspisivanje referenduma potrebno sakupiti potpise 10% od ukupnog broja birača, učinkovito guši gotovo svako nastojanje građana da neposredno sudjeluju u odlučivanju o važnim pitanjima za sebe i državu. Sakupljanje potrebnog broja potpisa otežavaju i nesređeni birački popisi jer se u ovom trenutku procjenjuje da će nakon njihove revizije na popisu birača biti oko 600.000 ljudi manje. To realno znači da je u ovom trenutku za raspisivanje referenduma potrebno i više od 10% potpisa građana s biračkim pravom. Nadalje, rok od 15 dana u kojem se trebaju prikupiti potrebni potpisi propisan Zakonom o referendumu i drugim oblicima osobnog sudjelovanja u obavljanju državne vlasti i lokalne i područne (regionalne) samouprave, u stvarnosti je gotovo nemoguće ispoštovati. Sama činjenica da su mnoge inicijative građana ostale samo na pokušaju zbog isuviše kratkog roka, trebala bi potaknuti zakonodavca da razmotri mogućnost da je propisani rok od 15 dana nerealan i praktički neprovediv. Naposljetku, odredba članka 95. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske kojom je propisano da Ustavni sud na zahtjev Hrvatskog sabora razmatra ustavnost referenduskog pitanja tek nakon provedenog prikupljanja potpisa, u jedinom slučaju u kojem su građani uspjeli sakupiti potreban broj potpisa pokazala se kao nezgrapno uređenje. Naime, smatramo da bi bilo puno svrhovitije propisati da Ustavni sud na zahtjev Organizacijskog odbora razmatra ustavnost referenduskog pitanja prije početka sakupljanja potpisa, te bi u tom smislu trebalo izvršiti i izmjene Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske. Na taj način Organizacijski odbor i birači bili bi pošteđeni uzaludnog napora organizacije i prikupljanja potpisa u slučaju da je referendusko pitanje inicijalno nedopušteno.

Važeći propisi koji u nekoliko navedenih koraka otežavaju provođenje referenduma kao glavnog instrumenta neposredne demokracije, te obeshrabrujuć završetak jedinog slučaja u kojem su građani uspjeli prikupiti potreban broj potpisa za raspisivanje državnog referenduma, drastično su poljuljeli vjeru građana u demokratsku državu i vlast kojoj je stalo do njihovog mišljenja. Podsjećamo, tada su sindikati, uz potporu pojedinih drugih udruga građana i političkih stranaka, uspjeli sakupiti dovoljan broj potpisa za raspisivanjem državnog referenduma. U tom jedinom slučaju u kojem je teškom mukom sakupljen daleko veći broj potpisa od potrebnog, jasna i nedvosmislena volja građana nije se poštivala te je referendum, odlukom Ustavnog suda Republike Hrvatske, ocijenjen kao nepotreban i bespredmetan. Stoga ne čudi činjenica da je narod gotovo u potpunosti izgubio vjeru u institucije pravne države, a

osobito u političare i političke stranke za koje se vjeruje da provode isključivo politiku elite koja dominira političkom scenom, a ne stvarnu volju građana.

Od dva referenduma održana u Republici Hrvatskoj od osamostaljenja, jedan je održan u siječnju ove godine. Na njemu su građani odlučivali o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji. Iako se radilo o jednom od najvažnijih pitanja u novijoj hrvatskoj povijesti, na referendum se odazvao neočekivano mali broj birača. To nije znak da Hrvati nisu zainteresirani za neposrednu demokraciju, već naprotiv, da je ona nužna i da će ju još godinama uz puno muke i truda trebati razvijati. Vrlo mali odaziv na taj referendum, osim što je došao u vrijeme nakon parlamentarnih izbora kada su birači već bili poprilično zasićeni politikom, zapravo je bio znak da birači ne vjeruju da mogu svojim neposrednim glasom bilo što promijeniti.

Neposredna demokracija je čisti izraz narodnog suvereniteta te joj se mora, kroz smanjenje broja birača potrebnih za raspisivanje referenduma, omogućiti što veće približavanje narodu, od kojeg vlast proizlazi i kojemu pripada, kao zajednici slobodnih i ravnopravnih građana.

Nadalje, neposredna demokracija oživljava političko natjecanje i aktivnim sudjelovanjem građani se educiraju. Moderne tehnologije imaju pozitivan učinak na obrazovanje i pristup informacijama građana te ih čine, više nego ikad u povijesti, sposobnima da odlučuju o najširem spektru pitanja te preuzimaju odgovornost za vlastitu budućnost.

Bitno je naglasiti kako se demokracija ostvaruje konzumiranjem prava od strane građana. Ukoliko za ta prava građani moraju ispuniti izrazito teške uvjete, poput onih propisanih u našoj državi - u 15 dana sakupiti deset posto potpisa od ukupnog broja birača u Republici Hrvatskoj kako bi Hrvatski sabor raspisao referendum, gubi se ideal demokracije i dobivamo tek formalno uspostavljenu demokraciju.

Iz svega navedenog proizlazi kako bi ova promjena Ustava trebala uspostaviti viši stupanj demokratičnosti cijeloga društva i dati veću legitimnost političkim odlukama.

2. Sadržaj Nacrta promjena Ustava Republike Hrvatske

Predloženim Nacrtom promjena Ustava RH želi se promijeniti sadržaj čl. 87. st. 3. koji trenutno određuje da će o prijedlogu za promjenu Ustava RH, prijedlogu zakona ili drugom pitanju iz djelokruga Hrvatskog sabora (st. 1.), kao i o drugom pitanju koje je važno za neovisnost, jedinstvenost i opstojnost Republike Hrvatske (st. 2.), Hrvatski sabor raspisati referendum ako to zatraži 10% od ukupnog broja birača u Republici Hrvatskoj i to na način da se potreban broj birača koji trebaju zatražiti raspisivanje referenduma u st. 3. čl. 87. Ustava RH sa sada važećih 10% zamijeni apsolutnim brojem od 200.000 birača u Republici Hrvatskoj.

Sve promjene Ustava RH o kojima se u javnosti govorilo vezano uz raspisivanje referenduma sadržavale su prijedlog da se granica potrebnog broja važećih potpisa smanji sa 10% od broja ukupno upisanih birača na 5% od broja ukupno upisanih birača. U Nacrtu, koji se nalazi u privitku ovog prijedloga, predlaže se smanjenje potrebnog broja važećih potpisa sa

10% upisanih birača na broj od 200.000 upisanih birača. Zašto apsolutan iznos a, ne određeni postotak? Tako apsolutno određen broj ionako je bitno podudaran broju koji odgovara 5% od ukupnog broja upisanih birača. S druge strane, određenje u apsolutnom broju potpisa birača praktičnije je rješenje od određivanja postotka broja ukupno upisanih birača jer doprinosi lakšoj orijentaciji prilikom samog prikupljanja, a i većoj pravnoj sigurnosti i određenosti postupka prikupljanja potrebnog broja potpisa. Naime, ukupan broj birača se svakodnevno mijenja (ljudi postaju punoljetni i umiru svakog dana), pa tako se mijenja i relativni postotak birača od tog ukupnog broja birača tako da on ne mora biti isti u vrijeme eventualne prethodne javne rasprave i inicijative za sakupljanjem potpisa, u vrijeme početka sakupljanja potpisa, završetka sakupljanja ili pak predaje i kontrole istih. Određenje u apsolutnom broju stoga bitno doprinosi pravnoj sigurnosti kako subjekta koji prikuplja potpise tako i državnog tijela koje će vršiti kontrolu istih. Pritom, bez obzira na promjene u popisu birača, 200.000 upisanih birača svakako će uvijek predstavljati relevantnu političku snagu u ovoj zemlji čije mišljenje valja saslušati i uvažavati te koju vladajuće političke elite ne bi smjele ignorirati.

PRIJEDLOG NACRTA PROMJENA USTAVA REPUBLIKE HRVATSKE

Članak 1.

U Ustavu Republike Hrvatske („Narodne novine“ br. 56/90, 135/97, 8/98, 113/00, 124/00, 28/01, 41/01, 55/01, 76/10, 85/10), čl. 87. st. 3. mijenja se i glasi:

„O pitanjima iz stavka 1. i 2. ovoga članka Hrvatski sabor će raspisati referendum u skladu sa zakonom ako to zatraži 200.000 birača u Republici Hrvatskoj.“

Članak 2.

Promjena Ustava stupa na snagu danom objave u „Narodnim novinama“.

OBRAZLOŽENJE

Uz članak 1.

Važećim st. 2. čl. 87. Ustava RH određeno je da o prijedlogu za promjenu Ustava RH, prijedlogu zakona ili drugom pitanju iz djelokruga Hrvatskog sabora (st. 1.), kao i o drugom pitanju koje je važno za neovisnost, jedinstvenost i opstojnost Republike Hrvatske (st. 2.), Hrvatski sabor će raspisati referendum ako to zatraži 10% od ukupnog broja birača u Republici Hrvatskoj.

Predloženim promjenama smanjuje se broj potrebnih birača koji mogu zahtijevati od Hrvatskog sabora raspisivanje referenduma o pitanjima koja su pobrojana u prethodnim stavcima istog članka, dakle u st. 1. i 2. Taj broj smanjuje se sa relativnih 10% od ukupnog birača u Republici Hrvatskoj na apsolutan broj od ukupno 200.000 birača u Republici Hrvatskoj.

Uz članak 2.

Ovim člankom određuje se stupanje promjena Ustava na snagu i to s danom objave u „Narodnim novinama“.

Na temelju čl. 143. st. 1. Republike Hrvatske, Hrvatski sabor, na sjednici održanoj dana _____ donio je slijedeću

O D L U K U
O PRISTUPANJU PROMJENAMA USTAVA REPUBLIKE HRVATSKE

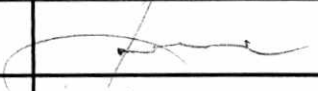

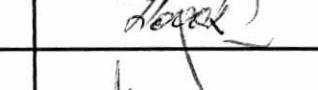



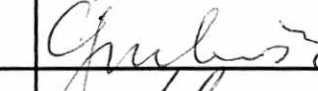




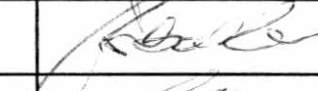



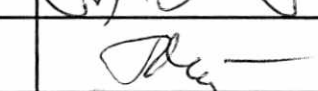





I. Pristupa se promjeni Ustava Republike Hrvatske prema Prijedlogu odluke o pristupanju promjeni Ustava Republike Hrvatske, s Prijedlogom nacrtu promjene Ustava Republike Hrvatske koji su, na temelju članka 142. Ustava Republike Hrvatske, podnijeli zastupnici u Hrvatskom saboru.

II. Sukladno odredbi članka 57. stavka 1. podstavka 3. i 4. Poslovnika Hrvatskog sabora, Odbor za Ustav, Poslovnik i politički sustav će, na temelju i okviru Prijedloga odluke o pristupanju promjeni Ustava Republike Hrvatske, koji su podnijeli zastupnici u Hrvatskom saboru svojim aktom dana _____ i nakon provedene rasprave u Hrvatskom saboru i njegovim radnim tijelima, podnijeti Hrvatskom saboru Prijedlog za utvrđivanje nacrtu promjene Ustava Republike Hrvatske.

III. Ova Odluka objavit će se u "Narodnim novinama".

Predsjednik Hrvatskog sabora
JOSIP LEKO

Na temelju čl. 142. Ustava Republike Hrvatske 1/5 (jedna petina) zastupnika u Hrvatskom saboru predlaže promjene Ustava Republike Hrvatske:

| Redni broj | Ime | Prezime | Potpis |
|------------|-------------------|-----------------|---|
| 1. | Dragutin | Lesar |  |
| 2. | BRANKO | VUKIĆ |  |
| 3. | MLADERI | NOVAK |  |
| 4. | NIKOLA | VULIANIĆ |  |
| 5. | Matko | Tužak |  |
| 6. | NANSI | TIRELI |  |
| 7. | ROZA | TOMAŠIĆ |  |
| 8. | DON IVAN GUBIN | Gubinski |  |
| 9. | JANA | BALOVIĆ |  |
| 10. | Don | Baji |  |
| 11. | Tomislav Stanić | Stanić |  |
| 12. | DINICO | ŽARIĆ |  |
| 13. | IWAHA | DRMIĆ |  |
| 14. | ZORAN | VINKOVIĆ |  |
| 15. | Igor | Čerček |  |
| 16. | DRAŽEN | DUBOVIĆ |  |
| 17. | BOLO GRUŽIĆ | |  |
| 18. | MILORAD (MILORAD) | PUPOVAR |  |
| 19. | Danci | ŠOŠ |  |
| 20. | GORDAN | JANDROKOVIĆ |  |
| 21. | MARTINA | DALIĆ |  |

| | | | |
|-----|-----------------------|------------|----------------|
| 22. | Ivan Stale | Sulcer | Ivan |
| 23. | JAVORIN | MLAKAR | Stanko |
| 24. | Ivan | ČAČIĆ | |
| 25. | ISTVA | LANE | |
| 26. | ANTE | BARBIĆ | Stanko |
| 27. | ZVONKO | MILAC | Zvonko |
| 28. | Ivan | Roksandic | Ivan Roksandic |
| 29. | JOŠIP | BOŠIĆ | |
| 30. | BOŽDAR | KALHETA | |
| 31. | BRANKO | PAEII | |
| 32. | Nevenko | Božić | |
| 33. | ANTE | KRUSIĆ | |
| 34. | Stanko | Glavak | Stanko |
| 35. | TOMISLAV | IVIĆ | |
| 36. | TOMISLAV | KARAMARKO | |
| 37. | JOSIP | Đukić | |
| 38. | JASEN | MEŠIĆ | |
| 39. | ANDREJ | PLENKOVIĆ | |
| 40. | STJEPAN | MILINKOVIĆ | |
| 41. | FRANJO | MATUŠIĆ | |
| 42. | JAVOZ | DOŽINČIĆ | |
| 43. | BRANKO | VUKELIĆ | |
| 44. | TOMISLAV | ČUJAN | |
| 45. | JOVA LOVRIN | | dom |

| | | | |
|-----|--|--|--|
| 46. | | | |
| 47. | | | |
| 48. | | | |
| 49. | | | |
| 50. | | | |
| 51. | | | |
| 52. | | | |
| 53. | | | |
| 54. | | | |
| 55. | | | |
| 56. | | | |
| 57. | | | |
| 58. | | | |
| 59. | | | |
| 60. | | | |
| 61. | | | |
| 62. | | | |
| 63. | | | |
| 64. | | | |
| 65. | | | |
| 66. | | | |
| 67. | | | |
| 68. | | | |
| 69. | | | |